

Sygn. akt II CZ 74/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa E. B.
przeciwko M.P. o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 19 listopada 2014 r.,
zażalenia powódki na punkt II
postanowienia Sądu Apelacyjnego
z dnia 13 maja 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 23 stycznia 2014 r. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 31 lipca 2013 r. oddalającego powództwo w sprawie o ustalenie, że umowa sprzedaży z dnia 2 lipca 2004 r. zawarta pomiędzy matką powódki a pozwanym jest nieważna. Od tego wyroku powódka wniosła skargę kasacyjną domagając się zwolnienia od opłaty należnej od skargi.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 18 marca 2014 r. zwolnił powódkę częściowo od opłaty od skargi kasacyjnej, ponad kwotę 500 zł i oddalił wniosek w pozostałej części. Odpis postanowienia został doręczony w dniu 19 marca 2014 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru - k. 482), a opłatę uiszczono w dniu 31 marca 2014 r., co spowodowało, że Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2014 r. odrzucił skargę kasacyjną wskazując, że opłata należna od skargi kasacyjnej została uiszczona po upływie przepisanego prawem terminu.

W dniu 16 kwietnia 2014 r. powódka wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej oraz ponownie wniosła skargę kasacyjną.

Postanowieniem z dnia 13 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej (pkt 1 postanowienia) oraz odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2 postanowienia) jako wniesioną z uchybieniem ustawowego terminu.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 13 maja 2014 r. powódka zarzuciła naruszenie art. 168 w związku z art. 398⁶ k.p.c., wskazała, że postanowienie zaskarża w całości i domagała się jego uchylenia.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 13 czerwca 2014 r. odrzucił zażalenie powódki co do pkt 1 postanowienia wskazując, że rozstrzygnięcie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej jest niezaskarżalne, nie mieści się bowiem w kategorii spraw objętych dyspozycją art. 394¹ k.p.c. W pozostałej części zażalenie, jako dotyczące rozstrzygnięcia objętego punktem drugim postanowienia z dnia 13 maja 2014 r., zostało przedstawione Sądowi Najwyższemu

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie budzi wątpliwości, że postanowienia w przedmiocie odrzucenia lub oddalenia wniosku o przywrócenie terminu nie są orzeczeniami kończącymi postępowanie w sprawie i nie podlegają samodzielnemu zaskarżeniu (por. uchwała składu siedmiu Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III CZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2002 r., II CZ 109/02, nie publ.). Konsekwentnie, strona kwestionująca rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia środka odwoławczego lub nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie mogąc go zaskarżyć wprost, powinna złożyć wniosek o poddanie tego rozstrzygnięcia kontroli pośredniej, na podstawie art. 380 k.p.c., przy rozpatrywaniu zażalenia na odrzucenie danego środka. Art. 380 k.p.c. ma zastosowanie także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wywołanym wniesieniem zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSN 2002, nr 7-8, poz. 102). Warunkiem koniecznym przeprowadzenia oceny niezaskarżalnego postanowienia na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. jest zamieszczenie w środku odwoławczym wniosku w tym przedmiocie. Jeżeli w sprawie występuje zawodowy pełnomocnik, wniosek powinien być sformułowany jednoznacznie, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takiego pełnomocnika treści wprost w tych pismach niewyrażonych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, nie publ.). W braku takiego wniosku przeprowadzenie kontroli nie jest dopuszczalne.

W zażaleniu powódki w ogóle nie zawarto wniosku o zbadanie w trybie art. 380 k.p.c. prawidłowości rozstrzygnięcia objętego punktem pierwszym postanowienia z dnia 13 maja 2014 r., to po pierwsze. Po drugie natomiast, gdyby nawet założyć, że w treści zażalenia można było mimo wszystko dostrzec wniosek o kontrolę w trybie art. 380 k.p.c., prawomocne odrzucenie przez Sąd Apelacyjny zażalenia w części dotyczącej tego rozstrzygnięcia usuwa go w ogóle spod kontroli Sądu Najwyższego. W sytuacji zatem gdy postanowienie o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu we wskazanym trybie nie może być wzruszone, należało przyjąć, że stanowisko Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej

wobec jej wniesienia z uchybieniem ustawowego terminu jest prawidłowe. Termin do wniesienia skargi kasacyjnej upłynął bowiem w dniu 10 kwietnia 2014 r., a jej wniesienie nastąpiło dopiero w dniu 16 kwietnia 2014 r.

Z tych względów zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej podlegało oddaleniu, co orzeczono na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.